

यौग्यता परीक्षा, अप्रैल २०१७, साहित्य शास्त्र, २०१७
१०४/१०४, २०१७-२०१८

कक्षा – शास्त्री – ३

प्रश्नपत्रम् – ३

गुणाः - ७०

विषयः – साहित्यम् (Old
course)

समयः – ११ तः २

दिनाङ्कः - 10/04/2017

सन्दर्भग्रन्थः – किरातार्जुनीयम् (१-२ सर्गौ,
घण्टापथटीकासहितम्)

विभागः १

- प्रश्नः १ एकस्य निबन्धात्मकमुत्तरं लिखन्तु । ०८
- १ किरातार्जुनीयमहाकाव्यस्य कथासारं श्लोकोल्लेखपूर्वकं लेखनीयम् ।
- २ किरातार्जुनीयमहाकाव्यस्य साहित्यशास्त्रदिशा रसविवेचनं करणीयम् ।
- प्रश्नः २ टिप्पणीद्वयं लेख्यम् । ०८
- १ "किरातार्जुनीयम्" इति शीर्षकम् ।
- २ भारवेः जीवनपरिचयः ।
- ३ भारवेः अर्थगौरवम् ।
- ४ मल्लिनाथटीकायाः महत्त्वम् ।
- प्रश्नः ३ चत्वारः प्रश्नाः एकैकवाक्यद्वारा लेख्याः । ०४
- १ किरातार्जुनीये कति सर्गाः सन्ति ?
- २ किरातार्जुनीयस्य अपरं नाम किम् ?
- ३ मल्लिनाथस्य कः टीकाग्रन्थः किरातार्जुनीयसन्दर्भे ?
- ४ अस्य महाकाव्यस्य फलं किम् ?
- ५ भारविः केनोपाधिनाऽलङ्कृतः ?

विभागः २

- प्रश्नः ४ कयोश्चित् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां मल्लिनाथटीकानुसारं कुरुत । ०८
- १ निसर्गदुर्बोधमबोधविकल्पाः क्व भूपतीनां चरितं क्व जन्तवः ।
तवानुभावोऽयमवेदि यन्मया निगूढतत्त्वं नयवर्त्म विद्विषाम् ॥
- २ निशम्य सिद्धिं द्विषतामपाकृती-
स्ततस्ततस्त्या विनियन्तुमक्षमा ।
नृपस्य मन्युव्यवसायदीपिनी-
रुदाजहार द्रुपदात्मना गिरः ॥
- ३ पुरोपनीतं नृप रमणीयकं द्विजातिशेषेण यदेतदन्धसा ।
तदद्य ते वन्यफलाशिनः परं परैति काश्यं यशसा समं वपुः ॥
- प्रश्नः ५ प्रथमसर्गस्य सारांशं श्लोकोल्लेखपूर्वकं लेख्यम् । ०८

अथवा

द्रौपद्याः उक्तयः श्लोकोल्लेखपूर्वकं विवेचनीयाः ।

प्रश्नः ६	टिप्पणीद्वयं नातिविस्तरेण लेख्यम् ।	०४
१	वनेचरोक्तयः	
२	मङ्गलश्लोकः व्याख्यासहितम् ।	
३	वृकोदरः	
४	प्रथमसर्गस्य वैशिष्ट्यम् ।	
प्रश्नः ७	पञ्चप्रश्नाः एकैकवाक्यद्वारा समाधेयाः ।	०५
१	प्रथमसर्गे किं छन्दः ?	
२	हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः इति कस्योक्तिः ?	
३	कः नयेन जगतीं जेतुं समीहते ?	
४	प्रथमसर्गे कति श्लोकाः ?	
५	"अद्य वन्यफलाशिनः ते तत् यशसा समं परं काश्यं परैति" इत्यत्र कः अलङ्कारः ?	
६	लोहितचन्दनोचितः महारथः कः ?	
७	"आखण्डलः" अर्थात् किम् ?	
विभागः ३		
प्रश्नः ८	निम्नाङ्कितेषु द्वयोः व्याख्यां कृत्वा संस्कृते भावार्थो लेख्यः ।	०८
१	परिणामसुखे गरीयसि व्यथकेऽस्मिन्वचसि क्षतौजसाम् । अतिवीर्यवतीव भेषजे बहुरल्पीयसि दृश्यते गुणाः ॥	
२	ज्वलतस्तव जातवेदसः सततं वैरिकृतस्य चेतसि । विदधातु रामं शिवेतरा रिपुनारीनयनाम्बुसन्ततिः ॥	
३	सुहृदः सहजास्तथेतरे मतमेषां न विलङ्घ्यन्ति ये । विनयादिव यापयन्ति ते धृतराष्ट्रात्मजमात्मसिद्धये ॥	
प्रश्नः ९	भीमस्योक्तयः श्लोकोल्लेखपूर्वकं प्रतिपादनीयाः ।	०८
अथवा		
	द्वितीयसर्गस्य सारांशं सूक्तिवैभवपूर्वकं लिखन्तु ।	
प्रश्नः १०	टिप्पणीद्वयं नातिविस्तरेण लेख्यम् ।	०४
१	द्वितीयसर्गस्य विशेषताः	
२	क्षमायाः गुणाः	
३	श्रियः चलेन्द्रियैः असुरक्षाः ।	
४	युधिष्ठिरः	
प्रश्नः ११	पञ्चप्रश्नाः एकैकवाक्येन समाधेयाः ।	०५
१	विधेयेषु काः सुखम् अवसादयितुं न क्षमाः ?	
२	कं गुणलुब्धाः सम्पदः स्वयं वृणते ?	
३	द्वितीयसर्गे कति श्लोकाः ?	
४	अन्नः प्रकृतिप्रकोपजः अणुः अपि विग्रहः कं हन्ति ?	
५	"तितिक्षासमं साधनं नास्ति" इत्यत्र कः अलङ्कारः ?	
६	वागधिपः कः ?	
७	कः सकलं भूधरं हिनस्ति ?	

